

VMBO-LEERLINGEN CURIO DE ROTONDE
RONDEN KEUZEVAKKEN AF OP HET MBO

Docenten
Marloes Meeuwissen (links)
en Karlijn van Aert

Klaar voor de overstap

De docenten Marloes Meeuwissen en Karlijn van Aert vormen samen een sterke tandem op Curio de Rotonde, een bijzondere vmbo-school in Breda. Ze zijn als projectleiders verantwoordelijk voor de doorstroom van vierdejaars vmbo-leerlingen naar het mbo waar ze drie beroepsgerichte keuzevakken volgen. Daartoe werken ze samen met vijf mbo-opleidingen van Curio. Bestuurder Andrea Kaim-Lamers: "Binnen Curio zijn er meerdere doorlopende leerroutes, maar deze vanuit de Rotonde is wel een sterk voorbeeld."

Dit schooljaar omvat het project, dat een idee is van Marloes en Karlijn, 75 vmbo-leerlingen. Zij noemden het in 2016 een 'Kansrijk initiatief voor samenwerking vmbo-mbo'. Marloes: "De vernieuwing van het vmbo en de introductie van de beroepsgerichte keuzevakken in de examenprogramma's vielen zo'n vijf jaar geleden samen met de wens van de Rotonde om het mbo op te zoeken. Daar gaan immers de meesten van onze leerlingen naartoe. Onze gedachte was: we gaan de beroepsgerichte keuzevakken niet zélf geven. Dat kunnen ze op het mbo veel beter, want daar zit veel meer beroepskwaliteit en expertise."

Het idee werd niet alleen enthousiast omarmd door de Raad van Bestuur; Marloes en Karlijn ontvingen in 2017/2018 de Curio Pioniers prijs, een erkenning voor Curio-docenten met innovatieve onderwijsideeën.

Aanstekelijk enthousiasme

Marloes en Karlijn werden voor 0,2 fte aangesteld als projectleiders en gingen voortvarend van start. Andrea Kaim-Lamers: "Met hun drive en enthousiasme overtuigden ze vier mbo-opleidingen om mee te doen. Hun inspiratie werkt aanstekelijk en dat is nodig wil je ergens verandering in aanbrengen. Niet ieder idee van onze docenten komt voor uitvoering in aanmerking, maar met dit idee van Marloes en Karlijn zijn we blijvend aan de slag gegaan. Het heeft vaste plek gekregen in de organisatie."

Hoe zit het project in elkaar? Van de vier verplichte beroepsgerichte keuzevakken volgen de vierdejaars er drie op het mbo. Dit schooljaar kunnen 75 leerlingen een keuze maken uit zestien keuzevakken. Alle Curio-mbo's in Breda doen mee. Dat zijn Techniek en Technologie, Zorg en Welzijn, Economie en Ondernemen en Voedsel, Groen en Gastvrijheid, daarnaast is ook de Bouwschool Breda vaste partner. De lessen vinden gedurende een programma van acht weken stevast op vrijdag in het mbo plaats. Dat is omdat op vrijdag de meeste praktijklokalen leeg zijn.

Doelstelling

De doelstelling is tweeledig:

1. De eindexamenkandidaten ronden hun keuzevakken af met een cijfer, zodat ze hun diploma kunnen behalen.
2. Leerlingen kiezen meer bewust voor een vervolopleiding en hun nieuwe school (loopbaanontwikkeling).

Andrea Kaim-Lamers: "Vmbo'ers zoeken hun toekomstige schoolomgeving op. In de context van het mbo kunnen ze ervaringen opdoen in de beroepen waar ze voor willen gaan. En ontdekken ze: Is dit vak, deze opleiding, nog steeds mijn keuze of wil ik toch iets anders?"

De Rotonde is een school voor specifiek vmbo. Er

zitten uitsluitend leerlingen met een aanwijzing leerwegondersteunend onderwijs en leerlingen met een arrangement specifiek vmbo. Er wordt onderwijs gegeven aan leerlingen met meervoudige ondersteuningsvragen. De leerlingen hebben een voorbereidend leerjaar om de overstap van de basisschool naar de middelbare school soepel laten te verlopen. De school biedt meer begeleiding, structuur en duidelijkheid dan gewone vmbo-scholen.

“DIE DAG OP HET MBO VINDEN ZE HARTSTIKKE TOF” - KARLIJN VAN AERT, PROJECTLEIDER

Karlijn van Aert: “Deze leerlingen zitten dus vijf jaar op het vmbo, de meesten zijn achttien jaar als ze de keuzevakken op het mbo gaan volgen. Op het moment dat ze eraan beginnen zijn ze toe aan een nieuwe uitdaging. De dag op het mbo vinden ze hartstikke tof, vertellen ze ons. Eindelijk een dag weg van de Rotonde waar ze al vijf jaar naartoe gaan en lekker buitenshuis praktijk doen, dat vinden ze heerlijk.”

Loopbaanontwikkeling is een belangrijke pijler van het project, zegt Karlijn. “De leerlingen gaan naar drie verschillende mbo’s om de beroepsgerichte keuzevakken te volgen. Scholen waar ze, dat leert de ervaring, waarschijnlijk anders niet gauw zouden komen. Nu wel, ze gaan dus veel gericht en bewuster kiezen voor een mbo-vervolgopleiding en een nieuwe school.”

Marloes: “Verder is het gewoon ook heel praktisch. Op de Rotonde zitten leerlingen die vijf jaar met de taxi naar school komen. In het laatste jaar oefenen wij met ze om zelfstandig naar het mbo te gaan, dat is vaak hun eerste uitdaging. Het geeft onze leerlingen rust en een gevoel van zekerheid als ze vroegtijdig hun nieuwe mbo-school leren kennen. Dat ze de docenten al kennen, de toiletten en de kantine weten te vinden, dat is voor hen zeer belangrijk.”

Andrea Kaim-Lamers

Vmbo-leerlingen van Curio de Rotonde volgen aandachtig de les van mbo-docent Stefan de Koster in het keuzevak Welzijn, Volwassenen en Ouderen.

Bewust kiezen

Stefan de Koster en Maickel Jansen zijn mbo-docenten van Curio Zorg & Welzijn en Curio Techniek & Technologie. Ze geven al een tijd les aan vmbo-leerlingen van de Rotonde. “In acht weken leer je de leerlingen goed kennen en bouw je een band met elkaar op”, zegt Stefan de Koster. Hij geeft het keuzevak ‘Welzijn Volwassenen en Ouderen’. “Ik vraag ze naar hun dromen, stimuleer ze en ga open het gesprek met hen aan. Op het mbo ervaren ze wat een opleiding inhoudt, wat je er kunt leren en of zo’n opleiding daadwerkelijk iets voor ze is. Ze zullen bewuster kiezen voor een vervolgopleiding, hetgeen naderhand vroegtijdige schooluitval voorkomt.”

De meerwaarde van de samenwerking tussen vmbo-mbo gaat verder, vervolgt hij. “Het mbo is drastisch anders dan het vmbo. Vrijblijvender, veel verschillende docenten, een groot gebouw, andere sfeer. Voor deze toch wel kwetsbaardere leerlingen is het belangrijk dat ze de mbo-omgeving leren kennen voordat ze de definitieve overstap maken. Zo ervaren ze ook al de manier van lesgeven op het mbo, zodat ze daar ook al een beetje aan kunnen wennen.”

Waardevol

Vaak weten vmbo-leerlingen niet wat ze op het mbo te wachten staat, zegt Maickel Jansen, docent Installatietechniek. “Je kunt wel naar een open dag gaan, maar daar krijg je niet het échte gevoel bij een opleiding. Door de leerlingen acht weken op het mbo les te geven, ervaren ze levensecht wat een opleiding inhoudt. Dat is ontzettend waardevol. Ze worden bevestigd in hun keuze of ontdekken dat een opleiding écht niet hun ding is. Dan kunnen ze iets anders kiezen.”

Het tweetal is zeer te spreken over de samenwerking

Vmbo-docent Maickel Jansen kijkt toe hoe een vmbo-leerling van Curio de Rotonde aan het werk is in het keuzevak Monteren & Installeren.

met de Rotonde. De warme overdracht brengt eventuele gevoeligheden bij leerlingen aan het licht, de lijntjes zijn kort en de verwachtingen over en weer worden vooraf duidelijk uitgesproken. Stefan: "We houden elkaar goed op de hoogte. Voorafgaand aan een periode van acht weken geef ik door welke thema's ik ga bespreken met de vmbo-leerlingen. Tijdens het programma rapporteer ik mijn bevindingen naar Marloes en Karlijn. Dat werkt prettig samen."

Bewijskaart

Maickel houdt goed bij wat de vmbo-leerlingen doen in zijn lessen. De leerlingen doen dat zelf ook op een zogeheten bewijskaart. Daarin noteren ze welke opdrachten ze hebben uitgevoerd, welke gereedschappen ze hebben gebruikt, wat ze ervan vonden, wat ze moeilijk vonden en wat beter kan. "Na acht weken verzamel ik de bewijskaarten en overhandig ik ze in een grote map aan de Rotonde, zodat Marloes en Karlijn zien wat de leerlingen allemaal in de praktijk hebben gedaan."

Karlijn: "We hebben met iedere mbo-docent contact. Persoonlijk, telefonisch en via de app of mail. Het is best arbeidsintensief. Met iedere mbo-school hebben we de afspraak dat we er zijn wanneer een leerling extra aandacht nodig heeft. Of we vangen deze leerling op of we gaan er ter plekke naartoe als het misgaat."

"WE HOUDEN ELKAAR GOED OP DE HOOGTE"
- STEFAN DE KOSTER, MBO-DOCENT

Strategie

Curio profileert zich met veertig locaties als dé beroepsopleider in de regio West-Brabant. De doorstroom vmbo-mbo past naadloos in onze strategie, zegt bestuurder Andrea Kaim-Lamers. "Curio vindt het belangrijk om doorlopende leerroutes aan leerlingen, studenten en volwassenen aan te bieden die passen bij hun leerbehoeftes en hun leeftijd. De be-

roepsgerichte route wordt helaas nog te vaak ondergewaardeerd. Door te laten zien wat voor een goede vakmensen we bij Curio opleiden, die in het kader van een leven lang ontwikkelen later waarschijnlijk nog eens bij ons terugkomen, willen we bijdragen aan een positief imago."

De aansluiting vmbo-mbo is één van de belangrijkste strategische lijnen van Curio richting 2025. Het bestuur wil het project van de Rotonde de komende jaren uitbreiden met een aantal andere mbo-opleidingen van Curio. Vooralsnog lukt dat nog niet zoals gewild, o.a. omdat de beoogde mbo-opleidingen tegen praktische roosterbezwaren aanlopen. Karlijn van Aert: "We draaien dit programma met vierdejaars leerlingen vast op vrijdag, dat geeft rust en overzicht: iedereen weet, op vrijdag zijn onze vierdejaars op het mbo. De mbo-opleidingen opteren echter voor meer keuzevrijheid in het rooster, maar het succes van het format laat dat niet toe."

Ambitie

"We willen het project beslist uitbreiden", aldus Andrea Kaim-Lamers, "dat is onze ambitie, maar we leggen daar geen grote druk op. Het opleiden van jongeren met arbeidsmarktperspectief is onze missie. De traditionele dagelijkse schoolorganisatie mag daarin niet bepalend zijn. Er zijn praktische bezwaren, die kunnen best reëel zijn, maar ze zijn meestal niet onoverkomelijk. Als je als organisatie iets anders wil, moet je het ook anders organiseren. Dat kan. Het is belangrijk dat we de docenten stapsgewijs in de ontwikkelingen meenemen, zodat er ook draagvlak ontstaat. Het is een kwestie van tijd, afstemming met elkaar en zo nu en dan bijsturen."

Financiering

De financiering van het project levert geen obstakels op. De mbo-docenten die op vrijdag les geven aan de vmbo-leerlingen worden betaald uit middelen van de Rotonde. Marloes: "We hebben in klas 4 een aantal

vmbo-docenten die tegen de pensioengerechtigde leeftijd aan zitten. Die mogen op vrijdag een BAPO-dag opnemen." Andrea Kaim-Lamers: "Er is op vrijdag dus minder inzet van vmbo-docenten. De financiering is zo in principe budgetneutraal. De mbo-scholen vergoeden grotendeels de materiaalkosten. En zo nu en dan mag er vanuit Curio iets extra's bij, omdat dit ontwikkeltraject een projectstatus heeft."

**"WE WILLEN HET PROJECT
BESLIST UITBREIDEN"**
- ANDREA KAIM-LAMERS, BESTUURDER

Stimuleren

Om de samenwerking met het mbo nog verder te stimuleren hebben Marloes en Karlijn nieuwe ideeën bedacht. Op hun verzoek hebben twee mbo-docenten een cursus binnen Curio ontwikkeld: 'hoe geef je les

aan een vmbo-leerling'. De cursus is bedoeld voor alle docenten in de Curio-organisatie. "Aanvankelijk zou de cursus dit najaar gaan draaien, maar dat is vanwege corona uitgesteld. Hopelijk kunnen we in het voorjaar beginnen", zegt Marloes.

Daarnaast organiseert de tandem een aantal zogeheten Ontmoetingen voor alle mbo-docenten die de keuzevakken geven. Daar zitten beginnende docenten bij, maar ook zeer ervaren krachten. Karlijn: "Wij denken dat deze docenten, die elkaar meestal niet kennen, veel van elkaar kunnen leren.

Hoe doe jij dat nu met vmbo-leerlingen van de Rotonde? Wat zijn de verschillen tussen een vmbo-leerling en een mbo-student? Hoe krijgen we een beroepshouding in de leerling? Maar ook didactisch: Hoe benader je een vmbo-leerling en hoe reik je kennis aan? Door met elkaar hierover in gesprek te gaan kunnen ook deze mbo-docenten zich blijven ontwikkelen."